

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

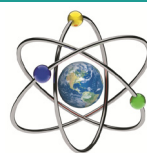

№2(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 784 sahifa,
2-fevral, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Kasbiy mahorat va tajribalarni rivojlantirishning mazmuni, shakl va usullari	22
<i>Yo'ldasheva Feruzaxon Shavkatbekovna</i>	
O'zbek tili darslarida 5E modelini qo'llash orqali ta'lim sifatini oshirish: Chimboy tumani 36-sonli ixtisoslashtirilgan maktab misolida	26
<i>Kojamuratova Ulbosin Punkitbaevna</i>	
Shaxs ijtimoiy faolligi: tushuncha va tahlil.....	29
<i>Baxriyeva Nargiza Axmadovna</i>	
Fiziognomika va psixologik yondashuvlar asosida portret qalamtasviri ta'limini takomillashtirish.....	33
<i>Babadjanov Axmadjan Xudayberdiyevich</i>	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini pedagogik texnologiyalar asosida rivojlantirish	37
<i>Nusharov Bobir Bolbekovich</i>	
Личностные характеристики как ассимиляция системы отношений младших школьников и предмет воспитательного воздействия учителя	41
<i>Олимова Азиза Кахрамоновна</i>	
"Vitagen ta'lim texnologiyalari" asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilarda perseptiv qobiliyatni rivojlantirishga o'rgatishning didaktik imkoniyatlari	47
<i>Tursunboyeva Kamola Ilxomjon qizi</i>	
Ekologik ta'lim va tarbiya asosida talabalarda ekoturistik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik-metodik asoslari.....	50
<i>Kamolov Baxtiyor Xasanboyevich</i>	
Individual ta'lim trayektoriyasi: maktabgacha yoshdagi bolalarda ekspressiv nutq buzilishlarining o'ziga xos xususiyatlari	54
<i>Fayziyeva Nozima Oybek qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida mantiqiy masalalardan foydalanish samaradorligi	59
<i>Ibragimova Nozima Ulug'bekovna, Pardayeva Hosila Qudratulla qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda tarbiyachining kreativ roli	64
<i>Botirova Lobar Kamolovna</i>	
O'quvchilarda mantiqiy fikrlashni rivojlantirish.....	69
<i>Kaipova Tazagul, Kaipova Elmira</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini zamonaviy kasb-hunarlariga qiziqtirishda integrativ usullardan foydalanish	73
<i>Ergasheva Nigora Erkinovna</i>	
Proposals for the Development of Education in Teaching Musical-Historical and Theoretical Subjects	76
<i>Sobirova Gulkhayo Aktamjonovna</i>	
Raqamli ta'lim sharoitida talabalarda mediakompetentlikni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	81
<i>Rustemov Abseit Trijan o'g'li</i>	
Hamkorlik ko'nikmalarini takomillashtirishga oid tajriba-sinov ishlarini tashkil etish mazmuni	85
<i>Baxramova O'ramol Uralovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining matn ustida ishlash orqali o'quvchilarning nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirishda nazariy asoslanish mohiyati.....	88
<i>Boxodirova Muxlisa Xoljigitovna</i>	
Zoologiya fanini o'qitish jarayonida talabalarining ilmiy-tadqiqot faolligini rivojlantirish mexanizmlari	92
<i>Dushekeeva Nasiba Rustembaevna, Arepbaev Islambek Muratbaevich</i>	
Ingliz tilini o'rganishda zamonaviy texnologiyalarning roli	96
<i>Ergasheva Mehriyona</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarining tasviriy ko'nikmalarini shakllantirishning nazariy asoslari	100
<i>Jummayeva Sayyora Shokir qizi</i>	

The Role of Digital Technologies and Virtual Reality in Modern English Teaching Methodologies	104
Seilkhanova Rita Nurniyazovna, Kalbaeva Mexriban Elbrus qizi	
Sog'lom separatsiya orqali yoshlar sog'lig'ini mustahkamlash: tibbiy-psixologik yondashuvning empirik tahlili	109
Mavlyanova Surayo Sultanaliyevna	
Badiiy-tarixiy meros asosida pedagog shaxsini tarbiyalash: nazariya va amaliyot uyg'unligi	112
Qodirova Mavluda Maxodir qizi	
Gamified Programming Platforms: Analysis and Recommendations	116
Ra'nokhon Ne'matjon kizi Rakhimova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida giperaktiv bolalar bilan ishlashning ilmiy-nazariy asoslari	123
Raimqulova Sojida Abdusaid qizi	
Qandli diabet bilan og'rikan bemorlarga pedagogik yordam ko'rsatish tizimi.....	126
Shermatova Yakut Sabirovna	
O'smirlar o'rtasida kiberbulling	129
Tashbekova Aziza Mirsuxbatovna	
Uzoq muddatli davolanishga muhtoj bolalar uchun tyutorlik yordamini tashkil etish	132
Tolipova Pokiza Xasan qizi, Isamuxamedova Dildora Raxmatilayevna	
Zamonaviy maktablarda xavfsizlik madaniyatining roli.....	135
Turdiyeva Zilola Jalilovna	
Global akademik reyting va raqobat muhitida xalqaro olimpiadalarning o'rni	138
Xalikova Umida Mirovna	
Tarbiyachining bolalarni tasviriy faoliyatga o'rgatish jarayonidagi o'rni	143
Xasanova Shaxnoza To'xtasinovna, Rahimova Umida Abdurasul qizi	
Biologiya darslarida TIMSS topshiriqlarini integratsiyalash.....	148
Zayniyev Suxrobjon Islombek o'g'li, Komiljonova Muslima Shuxrat qizi	
О трансверсальных компетенции воспитателя дошкольного образования.....	153
Садыкова Шоиста Акбаровна, Назарматова Дилшода Умаралиевна	
Talaba-yoshlarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlashning pedagogik-psixologik xususiyatlari	156
Kushakova Gulnora Egamkulovna	
Yosh oilalarda ajralishlarni bartaraf etishning pedagogik mexanizmlarini aksiologik yondashuv asosida takomillashtirish	160
Normurodova Gulnora Ikromovna	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining innovatsion faoliyatini rivojlantirish mexanizmlari	164
Mamadaliyeva Dildora Alisher qizi	
Psixologik zo'ravonlikning o'smirlarda destruktiv xulq shakllanishiga ta'siri	168
Jurakulova Dildora Ziyadullayevna	
Maktab maslahatchilarining boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	172
Kazakova Saxiba Abdurayimovna	
Kichik maktab yoshi o'quvchilarida ongli intizomni tarbiyalashning samarali usullari.....	178
Ziyayev Adxamjon	
Lingvokulturologiyada konsept tushunchasining nazariy talqini	182
Jo'rayeva Nozima Nozim qizi	
Sport takomillashuvi bosqichida voleybolchilarning sakrash qobiliyatini rivojlantirish texnologiyasi	185
Shaimardanov Sherbek Abdurashid o'g'li	
Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarda nutq rivojlanishining pedagogik-psixologik xususiyatlari	189
Teshaboyeva Feruza Raximovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasiga oilaning katta avlodi va ularning ta'siri.....	192
Ashirova Sojida Baxromovna	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy-metodik tayyorgarligini differensial yondashuv asosida o'qitishning tarixiy pedagogik ildizlari	196
Bekmuratova Shoxida Ne'matjonovna	

Talabalarda yozuv kompetensiyasini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	200
Jabborova Salomat Abdijalilovna	
Integrativ o'qitish asosida bo'lajak logopedlarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish mazmuni.....	204
Maxmudova Madinaxon Sobirxonovna	
6-7 yoshli bolalarda mehnatsevarlik xislatlarini shakllantirishda xalq og'zaki ijodidan foydalanish	208
Kasimova Dilrabo Baxadirovna, Omonxonova Muzayamxon Sarvar qizi	
Bo'lajak surdopedagoglarni koxlear implantli bolalar bilan ishlashga tayyorlashda amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish texnologiyasi	213
Raximova Xurshidaxon Sadikovna	
Yevropa muhandislik ta'limi tajribasi asosida texnika yo'nalishlari talabalarida texnik kompetentlikni rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari	217
Xalikova Nargiza Abduvaliyevna	
Tilning obrazli kuchi: perifrazalar turlari va xususiyatlari	221
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
Inklyuziv ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf o'quvchilari bilan ishlashning pedagogik va psixologik xususiyatlari.....	224
Zayirkulova Nozima Ilyas qizi	
Mentorlik faoliyatida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish	229
Zikriyayev Zokir Mamirovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil fikrlashni rivojlantirish.....	232
Xadicha Muxammadiyeva Karomatovna, Sunnatullayeva Amina	
Professional kompetentlik va uning shaxs psixologik xususiyatlari bilan o'zaro bog'liqligi	235
Artikova Nodira Shavkat qizi	
Talaba qizlarni jismoniy faolligini rivojlantirish tasnifi va ularni orgatish metodikasi.....	240
Otasheva Oysanamxon Hamidulla qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda shaxslararo munosabatlar o'rtasidagi bog'liqlik	245
Bekchanova Kuvanch Roximovna	
Voleybolchilarni tayyorlashda differensial vositalaridan foydalanishning zarurligini, ularning o'yin amplusini hisobga olgan holda aniqlash usullari	249
Kambarov Kozimjon Ibragimovich	
2-toifa diabet bilan bog'liq stressga qarshi kurashish strategiyalari va psixologik holatlar	254
Sadikova Umida Botirovna	
Boshlang'ich ta'limda vizual va multimediyaviy texnologiyalarning pedagogik-psixologik ahamiyati	258
Raximova Faridabonu Alisher qizi	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida VARK modeli asosida multimodal o'qitishni tashkil etish (OAK talablariga mos maqola).....	261
Raximova Mushtariy Alisher qizi	
Raqamli ta'lim muhitida veb-texnologiyalar asosidagi platformalarning dasturiy ta'minotini ishlab chiqish va optimallashtirish	264
Zoxidov Jahongir Botirxonovich	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan koxlear implantli bolalar og'zaki nutqini umumta'lim jarayonida ona tili darslarida rivojlantirish metodikasi.....	272
Isoqjonova Dilfuzaxon Muxtorjon qizi	
Bo'lajak surdopedagoglarni mustaqil ta'lim jarayonida kasbiy malakani shakllantirishning samarali metodlari	276
Teshabayeva Oyguil Fazliddinovna	
Yetuklik yoshidagi ayollarda hayotdan qoniqish darajasiga o'ziga ishonch va o'z-o'zini qadrlashning ta'siri	280
M. R. Sultonova	
Shifoxonalarda tashkil etilgan maktablarda bemor o'quvchilar bilan faoliyat olib boruvchi pedagoglarga qo'yiladigan talablar	284
Umarova Saboxon Minavvarovna, Abdusattorova Gulxumor	

Chet til ta'limida mustaqil ishni tashkil etish masalalariga doir	287
Erkayev Elmirza Temirovich	
10–11 yoshli futbolchilarda tezkorlik sifatini rivojlantirish metodikasi.....	294
Ishmuratov Hasanboy Karimjonovich	
Jismoniy tarbiya darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining samaradorligini oshirish usullari	298
Yaqubov Arslon Maxmudovich	
Mahmudxo'ja Behbudiy faoliyati va uning o'rganilishi	301
Dinora Eshboyeva Alisher qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda axloqiy kompetensiyalarni kasbiy faoliyatida qo'llay olish. Axloqning kelib chiqishi va asoslanish masalasini nazariy tahlil qilish	306
Shaxayev Bauirjan Seytgalievich	
Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyalarini qo'llashda raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	310
Ahmedova Zuhaxon Mamurovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishning dolzarbligi va zaruriyati	314
Mirzabayeve Zebo Umarovna	
Elektrolitlarda elektr toki mavzusini o'qitishda noto'g'ri tasavvurlar va ularni bartaraf etish metodikasi	317
Xoliqov Qurbonboy To'ychiyevich	
Mediata'lim asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining milliy tarbiya faoliyatini takomillashtirish ..	323
Ibodullaeva Dildora Shukrulla qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'limga jalb etilgan imkoniyati cheklangan bolalar bilan ishlashda montessori metodikasining uyg'unligi	327
Ismatova Shodiya Ne'matilla qizi, Xaydarova Shaxlo Narzullayevna	
XIV asr oxiri va XV asr boshlari turkiy tillar taraqqiyotini o'rganishda "Kitob ul-Bulg'at" asarining lingvistik tadqiqi	332
Tursunaliyeva Muslimabonu Abduvosit qizi	
Informatika ta'limida interfaol o'quv majmualari asosida o'yinli texnologiyalarni qo'llash orqali o'quvchilarning bilim va kompetensiyalarini rivojlantirish.....	336
Nabiyev Feruz Abdumannonovich	
STEAM loyihalari asosida maktab o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantirish.....	341
Choriyor Maxmatraimov Eshmatovich	
Psixolog talabalarda tolerantlik va madaniyatlararo kompetensiyalarni shakllantirish	345
Akbaraliyeva Asilaxon Tojiddinovna	
Raqamli ta'lim muhitining pedagogik salohiyati asosida o'quvchilarning kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish (texnologiya fanini o'qitish misolida).....	348
Kulboyeva Dilnoza Abdug'ofurovna	
O'zbek tili – faxrim, g'ururim	351
H. Shukurova, M.Jumanazarova	
Zamonaviy dars – pedagogik ijodkorlikning asosiy maydoni.....	355
M. Kuzibayeve	
Talabalarni ta'lim jarayonida sun'iy intellekt elementlaridan foydalanishga tayyorlash metodikasini takomillashtirish.....	358
Mastonov Jahongir Mamatqul o'g'li	
Raqamli maktabda yashil o'quv dasturi: kengaytirilgan va virtual reallik texnologiyalari bilan integratsiyaning pedagogik modeli.....	362
Maxmudov Abdiqodir Yusupovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kasbiy faoliyat jarayonida pedagogik empatiyani shakllantirish pedagogik muammo sifatida	367
Orinbaeva Jarqinay Djuginis qizi	
Gamified Programming Platforms: Analysis and Recommendations	371
Ra'nokhon Ne'matjon kizi Rakhimova	

Bo'lajak o'qituvchilarning raqamli kompetentligini rivojlantirishda nazariya va amaliyot integratsiyasi muammolari	377
Sh. A. Xujakulov, T. B. Kadirov	
Uzoq muddat davolanayotgan bolalarning matematik savodxonligini oshirishda fanlararo bog'lanishning roli.....	383
Tursunova Dildora Ziyadullayevna, Ochilov Orazbek Qosim o'g'li	
Sayyid Burhoniddin Muhaqqiq Termiziyni "Maorif" asarida bilish etikasi va ma'naviy-axloqiy tarbiya	387
Tursunova Nilufar Samiyevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki nutqini rivojlantirishning psixologik xususiyatlari	393
Tursunova Saida Isakovna	
Yosh avlodni tarbiyalashda hamkorlik tarbiya texnologiyasining o'rni	396
Pirlijeva Gulmira Botir qizi	
Integrativ raqamli-didaktik yondashuv asosida interfaol o'quv majmuallardan foydalanish muammolari va rivojlanish istiqbollari.....	400
Nabiyev Feruz Abdumannonovich, Mamanazarov Baxrom Jumonovich	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni tasviriy faoliyatda bilish jarayonlarini rivojlantirish	405
Sadirova Kamola Giyozovna	
Kurash sport turining yoshlar jismoniy va ma'naviy rivojlanishidagi ahamiyati.....	409
O'razboyeva Adiba Abdug'ani qizi	
Bo'lajak oilaviy shifokorlarning kasbiy motivatsion rivojlanishini ta'minlashning pedagogik yondashuvlari.	413
Xalmuxamedov Bobir Taxirovich	
О развитии учебно-познавательной деятельности студентов	418
М. Халикова	
Психологические механизмы искажения истины в процессе социализации: нормативно-когнитивная модель и смешанное эмпирическое исследование	421
С. Ю. Нишанов	
Методы повышения речевой активности студентов в процессе обучения иностранному языку.....	425
Утешова Зернегул Хурметуллаевна	
Prenatal va erta chaqaloqlik rivojlanishi va rivojlanishning biologik asoslari	429
N. Mirbabayeva	
O'smir shaxsining rivojlanishi	433
Matyakubova Shohista Odamboy qizi	
O'zbekistonning ma'naviy va madaniy hayotida jadidlarning tutgan o'rni	435
N. M. Qodirova	
Development of Physical Qualities Through the Use of Special Physical Exercises With Student Participation.....	439
Rikhsiev Dilshod Shavkatovich	
Tabiiy fan darslarida STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanishning ahamiyati	442
Umaraliyeva Baxtilaxon Raxmonali qizi	
Special Physical Exercises in Coxarthrosis During the Preoperative and Postoperative Periods of Rehabilitation.....	446
Valiev Farrukh Nigmatjonovich	
Роль цифровых технологий и дидактических принципов в учебных практик.....	449
Байметов М. М.	
Uzoq muddat davolanishga muhtoj bo'lgan o'quvchilarning ijtimoiy moslashuvchanlik ko'nikmalarini shakllantirish – didaktik zaruriyat shafatida	453
Xoliqulova Dilnoza Sheraliyevna	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida amaliy metodlar asosida kollaborativ va kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirish	457
Farsaxonova Mastura Jalol qizi	
Maktabgacha ta'limni rivojlantirishning yangi tamoyillari	464
O'tayev Akram Yo'ldoshevich	

Chet tilda tinglab tushunishdagi muammolar va ularni bartaraf etish usullari	467
<i>Jumayeva Gulxan Amrullayevna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning verbal-kasbiy kompetensiyalarini takomillashtirishning ijtimoiy ahamiyati	471
<i>Nematova Gulsanam Abdullayevna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida "Tibbiy biologiya. Umumiy genetika" fanini o'qitishning psixologik jihatlarining amaliy ahamiyati.....	476
<i>Sharipova Farida Salimldjanovna</i>	
Fransuz tili ta'limida madaniyatlararo muloqot kompetentsiyasini rivojlantirishning pedagogik tizimi	483
<i>Muzaffarova Nodira Mardonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida takomillashtirilgan sifat menejmentini amaliyotga tatbiq etish bo'yicha tajriba-sinov ishlari.....	488
<i>Mirzayeva Shaxida Abdinabiyevna, Mamanazarova Nargiza Komildjanovna</i>	
Maktab ta'lim jarayonida interaktiv simulyatoralarni VISC-5E pedagogik modeli asosida integratsiya samaradorligini tahlil qilish (Ixtisoslashtirilgan maktablar misolida).....	492
<i>Qo'chqorov Shaxzod Begali o'g'li, Turabdjnov Sadritdin Maxamatdinovich</i>	
Rinolaliyada tovushlar talaffuzining rivojlanish xususiyatlari	500
<i>Baltabayeva Durdona Erkin qizi</i>	
Intellectual mulk egalari muvaffaqiyatga erishishning psixologik omillari	504
<i>Shamshetov Jiyenbay Karamaddinovich</i>	
O'zbek xalq ertaklarida bola shaxsi ijtimoiy shakllanishiga doir pedagogik qarashlarning ifodalanishi.....	507
<i>Askarova Zuhra Shavkat qizi</i>	
Turkiy yozma yodgorliklarda soletsizm fenomeni: genezisi va funksional xususiyatlari	511
<i>D. A. Raxmatova</i>	
Bo'lajak pedagoglarni bolalar ijtimoiylashuvini boshqarishga tayyorlash metodikasi	517
<i>Toxtasunova Gulbaxor Abdurazzakovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida "Raqamli direktor" axborot-boshqaruv tizimini joriy etish va undan foydalanish mexanizmlari	521
<i>Berdaliev Gulasal Abdukunduzovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda refleksiv kompetensiyalarni rivojlantirishda o'yinning ahamiyati.....	526
<i>Xomidova Dilorom Abduraxmonovna, Xoshimova Zuxra Sulton qizi</i>	
Current Problems of Teaching Instrumental Performance in the Field of Music Pedagogy	531
<i>Mirsadullaev Mirlaziz Mirmuslimovich</i>	
Methods of Forming the Readiness of Students With Disabilities for Lessons Using an Individual Approach.....	535
<i>Kuzieva Gulnoza Makhamadaliyevna</i>	
Pedagogical Factors in Enhancing Performance Skills in a Choral Ensemble	540
<i>Akhmedov Bakhodirkhon Sayfiddinovich</i>	
Yassaviy hikmatlarini adabiy sharhlash usuli orqali o'qitish.....	545
<i>Kenjayeva Rayhona Muzaffar qizi</i>	
Yosh suzuvchilarning jismoniy tayyorgarligini takomillashtirish usullari: kinematik zanjir va integrativ yondashuv	550
<i>Yuldashova Madina Murodjon qizi</i>	
10–13 yosh suzuvchilarning tezkorlik jismoniy sifatlarini rivojlantirish usullari: sezgir davr va sportga xos yondashuv	556
<i>Ortiqova Ma'muraxon G'ulom qizi</i>	
Yosh taekvondochilarda qat'iy tartiblashtirilgan mashqlar (pumse)da tezkorlik jismoniy sifatlarini rivojlantirish usullari	563
<i>Vahobov Asadbek Akramjon o'g'li</i>	
O'zbek jang san'ati bilan shug'ullanuvchi sportchilarning tezkorlik jismoniy sifatlarini rivojlantirishda integrativ-milliy yondashuv usuli.....	570
<i>Jo'raboyeva Odinaxon Umid qizi</i>	
Maktab o'quvchilarini stol tennisi sport turiga qiziqitirish va ularning umumiy jismoniy tayyorgarligini oshirish metodikasi	576
<i>Azimova Dilnoza Raximjon qizi</i>	

Tibbiy madaniyatning psixologik xususiyatlari	579
<i>Asrarchanova E'tibor Abduvahob qizi</i>	
Shaxsda agressiv xulq-atvorni shakllanishi borasida xorij psixologlarining yondashuvlari	582
<i>Xojiakbarova Dildora Abdug'afforovna</i>	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda milliy qadriyatlardan foydalanish texnologiyalari.....	586
<i>Sodiqova Shoista Akbarovna, Lutfullayeva Iroda Abduvahob qizi</i>	
Til ta'limining hozirgi holati.....	590
<i>Kushkarbekova Marjan Usenovna</i>	
Talabalarning ijodiy rivojlanishida kretivlikning asosiy yo'nalishlari	593
<i>Alimova Gulchehra Qobilovna</i>	
Xorijiy tillarni o'rganishda yozma nutqning ahamiyati.....	596
<i>Safarova M. A.</i>	
Qoraqalpoq sinflarda o'zbek tili fanini o'qitishning lingvodidaktik asoslari.....	600
<i>Venera Allashova Tanirberdievna</i>	
Интеграция искусственного интеллекта в образование: польза или вред.....	602
<i>Karimbayev Atabek Merdanovich</i>	
Tibbiy kimyo darslarida talabalarning klinik tafakkurini rivojlantirish usullari	606
<i>Xolmurodova D. K., Safarova N. S.</i>	
Intellektual avlod – sog'lom jamiyat poydevori: tibbiyot talabalarining o'quv jarayonida kommunikativ kompetentligiga ta'sir etuvchi psixologik omillar.....	610
<i>Tursunbekova Nozima</i>	
Sportning voleybol turi bo'yicha talabalar o'rtasida musobaqalar tashkil etish va o'tkazishda raqamli texnologiyalardan foydalanish	613
<i>Roziqov Normurod Elmonovich</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari direktorlarining axborot kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	618
<i>Xalilayev Batirjon Taxirovich</i>	
Inklyuziv ta'lim sharoitida alohida yordamga muhtoj bolalar integratsiyasi va korreksiyasi.....	622
<i>Olimova Nodirabegim Ibroximjon qizi, Sulaymonova Shahnoza Alisher qizi</i>	
Sportning gandbol turi bo'yicha talabalar o'rtasida musobaqalar tashkil etish va o'tkazish texnologiyalarini takomillashtirish	626
<i>Berdiyev Jamshid Baxriddinovich</i>	
18–21 yoshdagi talaba futbolchilarning musobaqa faoliyati jarayonida hujum harakatlarining miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari	631
<i>Djemilov Temur Rasimovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining jismoniy tarbiya darslarida harakatli o'yin vositalari orqali sog'lomlashtiruvchi mashg'ulotlar samaradorligining ahamiyati.....	636
<i>Eshpo'latova Dilnoza Mamaniyoz qizi</i>	
Ota-ona bilan munosabatlarning maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga ta'siri.....	641
<i>Izaitullayeva Lazokat Eshimboyevna</i>	
Yosh futbolchilarning jismoniy tayyorligini oshirishda kompleks mashg'ulot tizimining samaradorligi.....	646
<i>Zaripova Farida Abdullayevna, Kamoliddinov Sharif Kamoliddin o'g'li</i>	
Boshlang'ich tayyorgarlik bosqichida sport gimnastikasi mashg'ulotlarini rejalashtirishning ilmiy-uslubiy asoslari.....	650
<i>Mirzayev Dilshod Xamidovich</i>	
Mahalla – “jonli muzey”: 6–7 yoshli bolalarda milliy g'ururni lokal identifikatsiya orqali kuzatish modeli.....	654
<i>Omondavlatova Diyora Otabekovna</i>	
Yengil dizatriyalı bolalarda nutqning bo'g'in tuzilishi va uning shakllanish xususiyatlari.....	658
<i>Pardayeva Muxlisa Furqat qizi</i>	
Ochilmagan bo'z qalblar hazor.....	662
<i>Eshpulatova Saodat Maxmatovna</i>	

Speaking Fluency Development Based on CEFR Linguistic.....	665
Abdullayeva Charos Farkhodovna	
Integrating Visual-Based Activities in English Lessons for Primary School Pupils	670
Ataullayev Fazliddin	
Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning boshlang'ich ta'lim sifat va samaradorligiga ta'siri	674
Bovanova Umida Abdurahobovna, Ashurova Dildora Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv faoliyatini rivojlantirishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining roli	679
Bovanova Umida Abdurahobovna, Radjabova Gulchexra Xalbayevna	
Lotin tilini o'qitishda metodlarning qo'llanilishi va uning ahamiyati	683
Eshmurodova Shirin Oybekovna	
Nutqiy kompetensiyaning integratsion o'qitishda yangi metodlari va usullari	686
Fayzullayev Sarvar Ibrohim o'g'li	
Talabalarda affilativ motivatsiyani rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari va komponentlari	689
Omonova Nilufar Omon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ta'lim samaradorligini oshirishda gamifikatsiya elementlaridan foydalanishning o'rni	694
Ovxunov Iqboljon Abdunabiyeovich, Qodirova Sarvinoz Bahodir qizi	
Tikuv texnologiyalari asosida o'quvchilarning amaliy topshiriqlar bajarish ko'nikmalarini rivojlantirish	698
Qulmamatova Xurshida Abduxamidovna	
Bo'lajak muhandislarning xorijiy til bilish ko'nikmalarini rivojlantirishda individual va differensial yondashuvlar uyg'unligi	702
Qurbonova Nafisa Saidjonovna	
Tárbiya párin oqítw arqalı oqíwshlardín kreativ qábiletin rawajlandırıw.....	706
Reymova Gulaim	
Mirishkor toponimlarining leksik-semantik xususiyatlari	710
Ro'ziyeva Hilola Fayzulla qizi	
Taekvondochilarning jismoniy tayyorgarligini oshirish metodikasi	714
Saydaxmadov A'zamxon Valixonovich, Qosimova Nargizaxon Rustamxon qizi	
The Role of Music in Human Spiritual Development and Educational Significance.....	717
Shokirkhonov Bakhtiyorxon Botirkhonovich	
Boshlang'ich ta'limda tabiatga ongli munosabatni shakllantirishning nazariy metodologik asoslari.....	722
Sayfedinova Dildora Ikramiddinova	
Gematologik-onkologik kasalliklarga chalingan o'quvchilar uchun gosptal maktablarida ta'lim jarayonini tashkil etish	726
Isamuxamedova Dildora Raxmatillayevna, Qayumova Sabrina To'liqin qizi	
Neologizmlar – badiiy matnda uslubiy vosita sifatida	730
Ibragimova Shoira Normuminovna	
Optimisation of Technical and Physical Potential in the Implementation of the Rotational Method of Pushing the Core.....	733
Tajimbetov Anvar Tengelbayevich	
Magistrlarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish – kasbiy faoliyatda o'z-o'zini shakllantirish omili sifatida.....	736
Turmatov Jaloliddin Raxmatullayevich	
Raqamli ta'lim muhitida bo'lajak o'qituvchilarda informatsion-analitik kompetentlikni rivojlantirish modeli	743
Usmonova Kamola Erkinovna	
Bo'lajak chet tili o'qituvchilarining ijtimoiy lingvistik kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmlari.....	749
X. A. Suyunova	
Tinglab tushunish kompetensiyasini rivojlantirishda autentik materiallarning o'rni	752
Xudoyberdiyeva Zumrat Xudayberdiyevna	
Motivatsiya – inson faoliyatini harakatga keltiruvchi psixologik omil sifatida	756
Yo'ldoshev Javlon Ablanazar o'g'li	

Цифровые технологии и искусственный интеллект в обучении иностранным языкам: теоретико-методологический анализ	760
Абидова М. И., Абидова Д. М.	
Сюжетно-ролевая игра как способ психоэмоционального развития детей дошкольного возраста, находящихся на длительном лечении.....	764
Амитова Майисия Рахмателлаевна	
Эффективные приемы презентации лексики на уроках инностранного языка	767
Гилязиева Насиба Михайловна	
Речевые действия в методике формирования коммуникативной компетенции при обучении РКИ...	770
Ислямова Сония Юнусовна	
Трансформация ценностей, связанных с физической активностью, у представителей разных поколений: результаты современных исследований.....	779
У. Ш. Салимов	

MAGISTRLARNING IJODIY SALOHIYATINI RIVOJLANTIRISH – KASBIY FAOLIYATDA O'Z-O'ZINI SHAKLLANTIRISH OMILI SIFATIDA

Turmatov Jaloliddin Raxmatullayevich

A. Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika universiteti dotsenti,
p.f.f.d. Guliston davlat universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada magistrning ijodiy salohiyatini kasbiy faoliyatda o'z-o'zini shakllantirish omili sifatida ro'yobga chiqarish ilmiy asoslanadi. Xususan, magistrning kasbiy faoliyati mohiyati ijodiy muhit sharoitida kasbiy funksiyalarni amalga oshirish, ta'lim tarmog'ining dolzarb muammolari va amaliy vazifalarini hal qilish qobiliyati sifatida ko'rib chiqiladi. Tanlangan mutaxassislikni o'zlashtirish jarayonida o'z tajribasini qayta ko'rib chiqish va o'zgartirish asosida magistrning ijodiy salohiyatini ro'yobga chiqarish imkoniyatlari ochib berilgan. Ijodkorlik shaxsning ijodiy mohiyatini belgilaydigan va uning tarkibida doimiy o'zgarishlarni ta'minlaydigan samarali o'z-o'zini shakllantirish sharti sifatida qaraladi. Magistrning tayyorlashda zamonaviy o'quv jarayoni va amaliyotini tahlil qilish natijalariga ko'ra, qarama-qarshiliklar hamda uning rivojlanish tendensiyalari aniqlandi. Magistrning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga yo'naltirilgan kasbiy tayyorgarligini oshirish yo'llari belgilab berildi. Magistrning kasbiy faoliyatda o'z-o'zini shakllantirishning samarali mexanizmi ularning kasbiy tayyorgarligini ijodiy salohiyatni maqbul rivojlantirishga yo'naltirish va tegishli tashkiliy-pedagogik shart-sharoitlarni ta'minlash (kelajakdagi kasbiy faoliyatda ijodiy o'zini namoyon qilish uchun rag'batlantiruvchi motivlarni faollashtirish, fanlarning didaktik imkoniyatlaridan foydalanish, kasbiy faoliyatga tayyorlikning tarkibiy qismlarini shakllantirishda psixologik-pedagogik yordamni tashkil etish) orqali amalga oshirilishi asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: magistr, ijodiy salohiyat, kasbiy faoliyat, zamonaviy ta'lim, o'z-o'zini shakllantirish.

Abstract: The article scientifically substantiates the realization of master's students' creative potential as a factor of their professional self-development. In particular, the essence of master's students' professional activity is considered as the ability to perform professional functions in a creative environment and to solve urgent problems and practical tasks within the educational system. The possibilities for realizing master's students' creative potential are revealed through the reconsideration and transformation of their own experience in the process of mastering the chosen specialty. Creativity is viewed as a condition for effective personal self-development, determining the creative essence of the individual and ensuring continuous change. Based on the analysis of the modern educational process and the practice of master's training, existing contradictions and development trends have been identified. The ways to improve professional training aimed at developing master's students' creative potential have been determined. It is substantiated that an effective mechanism of professional self-development lies in orienting professional training toward the optimal development of creative potential and in ensuring appropriate organizational and pedagogical conditions (activation of motives that stimulate creative self-expression in future professional activity; use of the didactic potential of academic disciplines; organization of psychological and pedagogical support in forming the structural components of readiness for professional activity).

Key words: master's student, creative potential, professional activity, modern education, self-development.

Аннотация: В статье научно обосновывается реализация творческого потенциала магистрантов как фактора их профессионального саморазвития. В частности, сущность профессиональной деятельности магистрантов рассматривается как способность осуществлять профессиональные функции в условиях творческой среды, а также решать актуальные проблемы и практические задачи системы образования. Раскрываются возможности реализации творческого потенциала магистрантов на основе переосмысления и преобразования собственного опыта в процессе освоения выбранной специальности. Творчество рассматривается как условие эффективного личностного саморазвития, определяющее творческую сущность личности и обеспечивающее её постоянные изменения. По результатам анализа современного учебного процесса и практики подготовки магистрантов выявлены существующие противоречия и тенденции их развития. Определены пути повышения профессиональной подготовки, направленной на развитие творческого потенциала магистрантов. Обосновано, что эффективный механизм профессионального саморазвития магистрантов заключается в ориентации их профессиональной подготовки на оптимальное развитие творческого потенциала и обеспечении соответствующих организационно-педагогических условий (активизация мотивов, стимулирующих творческое самовыражение в будущей профессиональной деятельности; использование дидактических возможностей учебных дисциплин; организация психолого-педагогической поддержки при формировании структурных компонентов готовности к профессиональной деятельности).

Ключевые слова: магистрант, творческий потенциал, профессиональная деятельность, современное образование, саморазвитие.

KIRISH

Dunyo bo'ylab ilm-fan, texnika va texnologiyalar sohasida jadal rivojlanish kuzatilayotgan bugungi zamonaviy sharoitda insonni raqobatbardosh ijodkor shaxs sifatida shakllantirish muammosi eng dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Ilmiy-texnik taraqqiyotning jadal sur'atlarda o'sib borishi, bozor munosabatlariga o'tish va inson faoliyatining barcha jabhalarida, ayniqsa ta'lim sohasida, tez o'zgarishlarga moslasha oladigan, tezkor reaksiyaga ega va samarali faoliyat yurita oladigan, nostandart va ijodiy yechimlar topa oladigan ijodkor mutaxassislarni shakllantirish hamda rivojlantirishni talab qiladi. Ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning ustuvor yo'nalishlari jamiyatning intellektual, ma'naviy va iqtisodiy salohiyatini yuksaltirishning asosiy omili bo'lgan ta'limga qo'yiladigan talablarni oshirmoqda. Xususan, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonunda ta'limning maqsadi ta'lim oluvchilarga chuqur nazariy bilimlar, malakalar va amaliy ko'nikmalar berish, shuningdek, ularning umumta'lim va kasbiy bilim, malaka hamda ko'nikmalarini shakllantirish, qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilganligi, insonni shaxs sifatida har tomonlama rivojlantirish, jamiyatning oliy qadriyati bo'lgan insonning iste'dodi va intellektual salohiyatini yuksaltirish, yuksak axloqiy fazilatlarini tarbiyalash, o'z qarorlarini ongli ravishda qabul qila oladigan hamda jamiyat hayotida faol ishtirok etadigan fuqarolarni voyaga yetkazish ekanligi ta'kidlangan ^[1]. Shuning uchun ta'lim shaxsning ijodiy salohiyatini rivojlantirishga yo'naltirilgan bo'lishi, o'z ijodiy qobiliyatlarini namoyon etish, o'z-o'zini shakllantirish, o'z-o'zini anglash va tasdiqlash ehtiyojlarini qondirish imkoniyatlarini yaratishi lozim. Ushbu muhim vazifa yuqori malakali, kasbiy mahoratli mutaxassislarni, ayniqsa o'z ijodiy qobiliyatlarini oliy ta'limda ham, keyinchalik ko'p tarmoqli kasbiy faoliyatda ham (chunki barcha soha mutaxassisliklari bitiruvchilari ta'lim sohasida ham, ishlab chiqarish sohasida ham o'z mavqeiga ega bo'lishi lozim) amalga oshirishga qodir magistr mutaxassislarni tayyorlash sharoitida, o'zgaruvchan mehnat bozori talablarini inobatga olgan holda oliy ta'lim muassasalari tomonidan doimiy ravishda takomillashtirib boriladigan yondashuvlar asosida muvaffaqiyatli amalga oshirilishi mumkin. Ijodkorning o'z-o'zini shakllantirishi deganda o'ziga xos bo'lgan, o'zini qanday bo'lishi kerakligi haqidagi tasavvurlariga muvofiq ravishda o'zini o'zgartirishga qaratilgan ijodiy faoliyat turi tushuniladi ^[13].

Magistrlarning ijodiy kasbiy faoliyati jarayonida o'z ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish imkoniyatlari "ijodiy salohiyat" tushunchasi bilan bevosita bog'liqdir. "Ijodiy salohiyat" tushunchasi ham xorijiy, ham mahalliy tadqiqotchilarning ishlarida ko'rib chiqilgan. Shu bilan birga, ushbu tushuncha turli yondashuvlarda talqin etiladi, xususan:

- iste'dodlar, moyilliklar, qiziqishlar, umumiy intellekt, sezgi, qobiliyatlar va boshqalarni o'z ichiga olgan tarkibiy shakllanish sifatida ^{[16], [3], [25], [23], [14], [19]};
- ijodkorlikka xos shaxsiy sifatlarining to'rtta guruhi, ya'ni dunyoqarash, qadriyat, intellektual va irodaviy sifatlar sifatida ^{[8], [25]};
- shaxsiy mohiyatning namoyon bo'lishi, ya'ni shaxsning ichki xususiyatlari, qobiliyatlari, qiziqishlari, qadriyatlari va xarakterining tashqi harakatlar, qarorlar hamda faoliyat orqali ifodalanishi sifatida ^[11];
- shaxsning ijodiy va intellektual faoliyatini amalga oshirish vositasi sifatida ^[3];
- inson tomonidan o'z individualligini namoyon etish jarayoni sifatida ^[26];
- shaxsiy imkoniyatlarni tavsiflovchi sintetik (integratsiyalashgan) sifat sifatida ^[20];

- potensial ijodkorlik (shaxsning kelajakda ijodiy natijalar ko'rsatish imkoniyati) sifatida ^[22];
- kognitiv ijodkorlik (yangicha va samarali fikrlash qobiliyati) sifatida ^[7];
- tipik xususiyat sifatida, uning namoyon bo'lishi shaxsning ijodiy o'ziga xosligiga bog'liq ekanligi ta'kidlanadi ^[5].

Ushbu tushunchaning keng o'rganilganiga qaramay, "ijodiy salohiyat" tushunchasining yagona ta'rifi mavjud emas hamda uni magistrnlarning kasbiy faoliyatida o'zini o'zi shakllantirish omili sifatida amalga oshirish muammosi yetarli darajada tadqiq etilmagan.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, ijodiy salohiyatni quyidagicha ta'riflash mumkin: ijodiy salohiyat – insonning yangi g'oyalar yaratish, faoliyatning turli sohalarida nostandart g'oyalar, yechimlar va yondashuvlarni ishlab chiqish, o'z ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish qobiliyatidir. Mazkur salohiyat insonning tasavvur qila olish, tanqidiy fikrlash, masalalarga noodatiy yondashish va yangi g'oyalarni ilgari surish qobiliyati bilan chambarchas bog'liqdir. U ijodkorlik, fikrlash moslashuvchanligi, tasavvur, ijodiy motivatsiya va eksperimentlarga tayyorlik kabi individual fazilatlar yig'indisidan iborat bo'lib, insonga turli sohalarida o'z qobiliyatlarini samarali namoyon etish imkonini beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Pedagogik ma'noda "ijodkorlik" ta'lim jarayonida paydo bo'ladigan muayyan qarama-qarshiliklarni bartaraf etishda olingan natijalarning shaxsiy va ijtimoiy ahamiyati bilan tavsiflanadi. Ijodkorlikni "inson faoliyati turlaridan biri sifatida qarama-qarshiliklarni yechishga (ijodiy vazifani hal etishga) qaratilgan, buning uchun obyektiv (ijtimoiy, moddiy) va subyektiv shart-sharoitlar (bilim, ko'nikma, ijodiy qobiliyatlar) zarur bo'lib, natijada yangi va o'ziga xos, shaxsiy va ijtimoiy ahamiyatga ega, shuningdek, ilg'or natija yaratiladi" ^[2] deb talqin qilgan V. Andreev tajribasidan bahramand bo'lamiz. Tadqiqotchi pedagogik ijod muammosini "inson faoliyatining ikki dialektik shartlangan turining pedagogik tizimi to'g'risidagi fan" deb hisoblaydi: pedagogik ta'lim va turli xil ijodiy faoliyat turlarida shaxsning o'z-o'zini tarbiyalashi hamda alohida shaxs va ma'lum bir guruhning ijodiy qobiliyatlarini har tomonlama va uyg'un rivojlantirish uchun muloqot qilish jarayoni. Pedagogik ma'noda "ijodkorlik" ta'lim jarayonida paydo bo'ladigan muayyan qarama-qarshiliklar va muammolarni bartaraf etishda olingan natijalarning shaxsiy hamda ijtimoiy ahamiyati bilan tavsiflanadi.

Biz V. Andreevning ijodkorlikni "qarama-qarshiliklarni hal qilishga qaratilgan inson faoliyatining turlaridan biri (ijodiy vazifalarni hal qilish) sifatida talqin etuvchi" yondashuvini o'rinli deb bilamiz, bunda obyektiv (ijtimoiy, moddiy) va subyektiv shartlar (bilimlar, ko'nikmalar, ijodiy qobiliyatlar) zarur bo'lib, natija yangi va o'ziga xos, shaxsiy va ijtimoiy jihatdan muhim hamda faol xarakterga ega bo'ladi ^[2].

Tadqiqotimizda pedagogik ijod muammosi "inson faoliyatining dialektik shartlangan ikki turi: pedagogik ta'lim va insonning o'z-o'zini ijodiy faoliyat hamda muloqotning turli shakllarida ijodiy qobiliyatlarini har tomonlama va uyg'un rivojlantirishning pedagogik tizimi haqidagi soha" sifatida talqin etiladi. Shunday qilib, ijodkorlik magistrnlarning, ya'ni bo'lajak muhandis-pedagoglarning kasbiy faoliyatida muhim o'rin tutadi hamda ta'lim (kasbiy, texnik) va ishlab chiqarish sohalarining ixtisoslashtirilgan muammolari va amaliy vazifalarini samarali hal etishga yordam beradi. Bunda ijodkorlik insonning o'zini samarali shakllantirishining omili va zarur sharti bo'lib, uning ijodiy salohiyatini belgilaydi. Ijodkorlikning o'z-o'zini shakllantirishdagi o'rni shundaki, shaxs ijodkorlik jarayonini faollashtiradi ^[4].

O'z-o'zini shakllantirish jarayonining muhim belgisi uning faol xarakteri, faoliyat va shaxsiy xatti-harakatlarning turli ko'rinishlariga tabiiy kirib borishidir. Bu jarayon ichki faol tamoyil bo'lib, harakatchan, o'z-o'zini tartibga soluvchi va ochiq tizim sifatida shaxsiy tuzilmani doimiy ravishda o'zgartirish imkoniyatini ta'minlaydigan asosiy qobiliyatdir ^[4].

N. Negovskaning fikriga ko'ra, magistrnlarning, ya'ni muhandis-o'qituvchilarning kasbiy faoliyatni muvaffaqiyatli amalga oshirishi bevosita ularning oliy o'quv yurtidagi kasbiy tayyorgarligi mazmuni va tashkil etilishiga bog'liq ^[17]. Kelgusida magistrnlarning, ya'ni muhandis-pedagoglarning kasbiy tayyorgarligini tashqi va ichki omillar tizimi sifatida tushunish lozim: birinchidan, magistrnlarning muhandislik va pedagogik faoliyatining ayrim turlariga mos keladigan asosiy kasbiy vazifalarni amalga oshirishga tayyorlikni shakllantirishning tashkiliy jarayoni; ikkinchidan, oliy ta'lim magistrnlarning ijodiy salohiyatini rivojlantirishni ro'yobga chiqarishga asoslangan umumiy va maxsus kompetensiyalarni o'zlashtirish jarayoni. O'z taqdirini o'zi belgilash, o'z-o'zini rivojlantirish va takomillashtirish qobiliyati inson haqiqiy subyektga aylanganda amalga oshiriladi. Shaxsning o'zini o'zi rivojlantirishining harakatlantiruvchi kuchlari uning o'zida namoyon bo'ladi va tashqi omillar o'zining dasturiy rolini yo'qotadi ^[24]. O'z-o'zini shakllantirishning eng samarali usuli bu o'z tajribasini mushohadali tarzda qayta ko'rib chiqish va o'zgartirish, o'z sa'y-harakatlari hamda faoliyati orqali shaxs salohiyati va rivojlanishini ochishdir ^[21].

Magistrlarning ijodiy salohiyatini ro'yobga chiqarish imkoniyatlari salohiyat atamasining mazmuni bilan uzviy bog'liq. "Salohiyat" atamasi lotin tilidan "kuch" deb tarjima qilinadi va keng ma'noda muayyan maqsadga erishish uchun mavjud yoki yo'naltirilishi mumkin bo'lgan manbalar, vositalar hamda zaxira kuchlar sifatida talqin etiladi ^[18].

Ijodiy salohiyat esa insonning barcha qobiliyatlarining o'zaro bog'liqligini hamda real amaliyot va yuqori faollik munosabatlarida shaxsning muhim ijodiy kuchlarini o'zida mujassamlashtirgan, ularni tizimli ravishda birlashtiruvchi hodisani aks ettiruvchi shaxsning tizim yaratuvchi sifatidir ^[26].

P. Kravchukning tadqiqot ishlarida "oliy ma'lumotli mutaxassis tayyorlash tizimidagi asosiy bosqich uning ijodiy salohiyatini rivojlantirishdir, chunki ta'lim oluvchilarning izlanish, tahlil qilish, o'zgartirishlar kirita olish qobiliyatlarini rivojlantirishgina kasbiy bilimlarni o'zlashtirish darajasini, shuningdek, yangi sharoitlarga ijtimoiy moslashish, vaziyat o'zgarishlariga tezkor munosabat bildirish hamda tezkor qarorlar qabul qilish qobiliyatini oshiradi" ^[12] degan o'rinni fikrlar keltirilgan. Demak, ijodiy shaxs bu ijodiy faoliyat orqali o'z ijodiy salohiyatini ro'yobga chiqarishga qodir shaxsdir. Shu bilan birga, salohiyatning o'zi ijodiy shaxsning eng muhim fazilatlaridan biri, ijodiy faoliyat manbai bo'lib, uning shakllanishi va rivojlanishi jarayonida shaxs ijodiy shaxsiga aylaladi ^[11].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot magistrnlarning ijodiy salohiyatini kasbiy faoliyatda o'z-o'zini shakllantirish omili sifatida nazariy jihatdan asoslab berishga qaratilgan. Tadqiqot vazifalari:

1. Magistrnlarning kasbiy faoliyatini amalga oshirish mohiyatini ijodkorlik hodisasi sharoitida ko'rib chiqish.
2. Magistrnlarning ijodiy salohiyatini kasbiy faoliyatda o'z-o'zini shakllantirish omili sifatida ro'yobga chiqarish imkoniyatlarini ochib berish.
3. Magistrnlarning ijodiy salohiyatini ro'yobga chiqarishga yo'naltirilgan kasbiy tayyorgarligini oshirish yo'llarini belgilash.

Tadqiqot usullari:

1. Magistrlar ijodiy kasbiy faoliyatining o'ziga xos xususiyatlarini hamda uni amalga oshirishga qo'yiladigan talablarni ochib berish uchun normativ-huquqiy hujjatlar, ilmiy tadqiqotlar, falsafiy hamda pedagogik-psixologik adabiyotlarni tahlil qilish.
2. Ijodiy kasbiy faoliyatning tarkibiy qismlarini, ijodiy salohiyatni va o'zini o'zi shakllantirish jarayonini tushunish uchun umumiy tushunchalarning mazmunini aniqlashtirishda ilmiy tahlil, eng muhim jihatlarni ajratib olish hamda umumlashtirishdan foydalanish.
3. Magistrnlarning ijodiy salohiyatini kasbiy faoliyatda o'z-o'zini shakllantirish omili sifatida ro'yobga chiqarish muammosi bo'yicha olimlarning fikrlarini sintez qilish, taqqoslash, umumlashtirish, ma'lum qonuniyatlar va nomuvofiqliklarni aniqlash, xulosalar chiqarish hamda o'rganilayotgan hodisalarni yanada aniqlashtirish yo'nalishlarini belgilash.

Tadqiqot mazmuni

Magistrlar kasbiy faoliyatini amalga oshirish mohiyatini ko'rib chiqamiz. Bugungi sharoitda raqobatbardosh mutaxassisga qo'yiladigan talablar yanada yuqori, kasbiy vazifalar esa murakkablashmoqda. Inson bu qiyinchiliklarni o'z zimmasiga oladi, o'z oldiga ongli ravishda maqsadlar qo'yadi, muammolarni mos ravishda hal qilishga intiladi, o'z ustida ishlaydi (o'z rivojlanishi va o'sishi uchun), maqsadlarga erishadi, yanada murakkab vazifalarni tanlaydi, o'z qobiliyatlarini, kasbiy kompetensiyalarini rivojlantiradi, yuqori standartlarga moslashishga harakat qiladi, faoliyatni optimallashtirishning mumkin bo'lgan usullarini izlaydi va hokazo. O'z maqsadi yo'lida harakat qiladi va bu unga o'sib borayotgan talablarga mos keladigan fazilatlar, bilim, ko'nikma va malakalarni o'z xatti-harakatlarida namoyon etish hamda rivojlantirishga imkon beradi. Shunday qilib, o'z-o'zini rivojlantirish, o'z salohiyatini ochish, "men" tushunchasini yaratish – bu shaxsning kasbiy shakllanishi omili sifatida o'zini o'zi shakllantirish ko'rsatkichlaridir ^[21].

TAHLIL VA NATIJALAR

Zamonaviy magistr – bu ikki tomonlama integratsiyalashgan kompetensiyaga ega mutaxassisdir. Magistratura mutaxassislarning malaka talablariga ko'ra, ular ilmiy tadqiqot, pedagogik, loyihaviy-konstruktorlik, tahlil va nazorat, tashkiliy-boshqaruv, ishlab chiqarish hamda xizmat ko'rsatish sohalarida faoliyat yuritishlari mumkin ^[27; 28], ya'ni pedagogik va muhandislik faoliyatida kasbiy vazifalarni amalga oshiradi. Magistrnlarni muhandis-

pedagogik faoliyatning ko'p vazifali va keng tarmoqli turi kasbiy-pedagogik hamda muhandislik-texnik vazifalarni hal qilishda ijodkor bo'lishni talab qiladi. L. Gurye va L. Redinlar ta'kidlaganidek, ijodiy faoliyat qobiliyati, ijodkorlik va qarorlar qabul qilishda mustaqillik, ilmiy-amaliy ko'nikmalarni egallash pedagogik va muhandislik kasbiga uzviy xos bo'lgan asosiy xususiyatlar bo'lib, mehnat faoliyatida o'z salohiyatining yuqori raqobatbardoshligini ta'minlashning eng muhim shartidir ^[9].

Magistrlarning kasbiy faoliyatidagi ijodkorlik o'ziga xos xususiyatlarga ega. Ishlab chiqarish sohasida ijodkorlikning alohida turi ko'pincha tizimlashtirilmagan faoliyat bilan bog'liq bo'lgan muhandislikda namoyon bo'ladi, xususan: eski texnika va texnologiyalarni takomillashtirish yoki ishlab chiqarish hamda ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan yangi texnik yoki texnologik vositalarni yaratish; mehnat va ishlab chiqarishni tashkil etishning yangi, yanada takomillashgan shakllarini joriy etish. Magistr ijodiga ehtiyoj ishlab chiqarish jarayonida an'anaviy ravishda ma'lum bo'lgan yechimlar, usullar va vositalar ehtiyojlarni qondirmaganida hamda yangi yechimlarni taklif qilish yoki ixtiro qilish zarurati tug'ilganda paydo bo'ladi ^[6].

Tadqiqotimiz doirasida magistrnlarning ijodiy faoliyatiga qiziqish uyg'otish va ularning kasbiy faoliyatini yangi g'oyalarni izlashga, ijodiy o'zgartirishlar kiritishga, ishlab chiqarishda nostandart vazifalarni hal etishga yo'naltirish zarurligi asoslab beriladi.

Magistrlar, ya'ni muhandislar va texnologlarning kasbiy faoliyati uzluksiz ijodiy izlanishni, ijodiy maqsadlarni belgilashni, ta'lim muassasalari hamda ishlab chiqarish korxonalarini innovatsion rivojlantirish rejalari va loyihalarini shakllantirishni, muayyan ilmiy-texnik g'oya yoki loyiha ustida tizimli ishlashni, standartlashtirilgan elementlardan ijodiy foydalanishni, ilmiy-texnik faoliyat me'yorlariga rioya etgan holda g'oyalarni ishlab chiqarish jarayoniga tatbiq etishni talab qiladi. Ya'ni muhandislik faoliyati muayyan ishlab chiqarish tarmog'ining texnik-texnologik muammolari va vazifalarini hal etishga qaratilgan omillar majmuasidir. Barcha mutaxassislik magistrnlarni kasbiy tayyorlashning ilmiy-pedagogik maqsadi va kutilayotgan natijalariga qarab, tadqiqotchilar uni takomillashtirish yo'llarini taklif qilganlar, jumladan:

- pedagogik komponentni boshqa tayyorgarlik yo'nalishlari bilan muvofiqlashtirish hamda pedagogik tajriba yutuqlarini izchil o'zlashtirish;
- ta'lim jarayoni mazmuni va ketma-ketligi jihatlarining birligi hamda o'zaro bog'liqligi tamoyiliga asoslangan muhandislik-pedagogik tarkibiy qismlarni integratsiyalash;
- umumta'lim va kasbiy yo'naltirilgan fanlarni axborot texnologiyalariga asoslangan holda o'rganishda integratsiyalashgan yondashuvdan foydalanish;
- nazariy va amaliy vazifalarni hal etishda ijodiy yondashuvni qo'llash;
- kasbiy faoliyat uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalarni, shuningdek muhim qobiliyat va sifatlarni shakllantirish (masalan, bilim va ko'nikmalarni loyihalash, tadqiqot ko'nikmalarini rivojlantirish, doimiy ravishda yangi manbalarni o'rganish, zarur ma'lumotlarni topish va ulardan foydalanish qobiliyati);
- dunyoqarashni shakllantiruvchi ma'lumotlarni o'zlashtirish, ongli ijodiy hayot, faollik, mustaqillik, mas'uliyat, ijodkorlik, harakatchanlik; muammolarni ko'ra olish va hal etish qobiliyati, o'z-o'zini anglash, o'z yo'nalishini belgilash hamda o'z-o'zini rivojlantirish va boshqalar);
- o'rgatuvchi va o'rganuvchi o'rtasida ularning intellektual, kommunikativ, tartibga soluvchi-xulq-atvor resurslari hamda umuman shaxsiy salohiyatini ro'yobga chiqarishni ta'minlaydigan o'zaro munosabatlarni tashkil etish;
- kasbiy yo'naltirilgan vazifalarni hal etishda kasbga tayyorlovchi harakatlarga asoslangan ijodiy kasbiy faoliyat tajribasini shakllantirish va boshqalar.

Magistrlar tayyorlashning zamonaviy ta'lim amaliyoti va uning rivojlanish tendensiyalarini tahlil qilish natijalarini hisobga olgan holda, quyidagilar o'rtasida qarama-qarshiliklar mavjud deb hisoblash mumkin:

- magistrnlarning kasbiy faoliyatiga qo'yiladigan o'sib borayotgan talablar va ularning tayyorgarlik holati;
- magistrnlarning ijodiy kasbiy faoliyatga tayyorgarlik darajasini oshirish zarurati hamda ushbu jarayonning yaxlit modeli mavjud emasligi;
- magistrnlarning kasbiy o'sishga bo'lgan ehtiyoji va ta'lim subyektlarining ijodiy shaxsini rivojlantirishga yetarlicha yo'naltirilmaganligi;
- magistrnlarni kasbiy tayyorlashning salohiyatli imkoniyatlari va ularning amaliyotda yetarli darajada amalga oshirilmaganligi.

Shunday qilib, tadqiqotimizda keyingi izlanishlar istiqbolini kadrlar salohiyatini tarmoq va ta'lim sohasidagi o'zgaruvchan mehnat sharoitlarida tezkor yo'naltirishga tayyorlikni jadallashtirish, ayniqsa magistrnlarni ijodiy kasbiy faoliyatga tayyorlash orqali ta'minlash g'oyasiga asoslanib shakllantirilgan farazni tekshirish bilan bog'laymiz, ya'ni ta'limni magistrnlarning ijodiy salohiyatini qulay ro'yobga chiqarishga yo'naltirish hamda mos tashkiliy-pedagogik shart-sharoitlarni yaratish (bo'lajak kasbiy faoliyatda ijodiy o'zini namoyon qilishga undovchi motivlarni faollashtirish; ijodiy turdagi kutilayotgan natijalarga erishishda kasbiy-amaliy tayyorgarlik sikli fanlarining didaktik imkoniyatlaridan foydalanish; ijodiy kasbiy faoliyatga tayyorlik komponentlarini shakllantirish bo'yicha psixologik-pedagogik ta'minotni tashkil etish) zarur.

XULOSA

Yuqorida aytilgan fikrlarni umumlashtirib, quyidagi xulosalarni chiqarishimiz mumkin. Magistrlar ham pedagogik, ham muhandislik faoliyatida kasbiy vazifalarni amalga oshirish qobiliyatida namoyon bo'ladigan, o'zaro bog'liq bo'lgan ikki tomonlama kompetensiyaga ega mutaxassislardir. Ularning ijodiy kasbiy faoliyati o'zgaruvchan mehnat sharoitlarida ta'lim (kasbiy-texnik) hamda boshqa tarmoqlarning maxsus muammolari va amaliy vazifalarini samarali hal etishga yordam beradi. Ijodkorlik shaxsning samarali o'z-o'zini shakllantirish omili va zaruriy sharti bo'lib, uning ijodiy mohiyatini belgilaydi hamda tuzilishini doimiy ravishda o'zgartirish imkonini beradi. O'z tajribasini refleksiv tarzda qayta ko'rib chiqish va o'zgartirish, kasbiy faoliyatda o'z sa'y-harakatlari orqali salohiyatni ro'yobga chiqarish hamda shaxsiy rivojlanish o'z-o'zini shakllantirishning eng samarali usullaridir.

Salohiyat ijodkor shaxsning eng muhim fazilatlaridan biri sifatida ijodiy faoliyat manbai bo'lib namoyon bo'ladi; uning shakllanishi va rivojlanishi muhim o'rin tutadi, natijada inson ijodkorga aylanadi. Magistrnlarning kasbiy faoliyatida o'z-o'zini shakllantirishning samarali mexanizmi ularning kasbiy tayyorgarligi va ijodiy salohiyatini optimal darajada amalga oshirishga yo'naltirilishi hamda tegishli tashkiliy-pedagogik shart-sharoitlar ta'minlanishi bilan belgilanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. 23.09.2020.
2. <https://lex.uz/docs/-5013007>
3. Андреев, В. И. (1988). Диалектика образования и самообразование творческой личности: основы педагогики творчества. Казань. 238 с.
4. Боговлянская, Д. Б. (1983). Интеллектуальная деятельность как проблема творчества. Ростов н/Д. 173 с.
5. Борисевский, М. Д. (2012). Самосозидание личности и социально-психологическая сущность как детерминанты формирования и развития. В: С. Д. Максименко (ред.), Проблемы общей и педагогической психологии (Том XIV, Часть 1), с. 28-35. К.
6. Варламова, Е. П., Степанов, С. Ю. (2002). Психология творческой уникальности. М. 256 с.
7. Гаскова, Е. Е., Пирогова, Ю. Ю. Инженерное творчество. Доступно по адресу: http://conf.sfu-kras.ru/sites/mn2011/thesis/s11/s11_10.pdf.
8. Гускова, Е. А. (2007). Психологические условия реализации творческого потенциала студентов в образовательном процессе университета. М. 212 с.
9. Guilford, J. P. (1975). Creativity: A quarter century of progress. In: L. A. Taylor, J. W. Getzels (Eds.), Perspectives in Creativity (pp. 37-59). Chicago: Aldine.
10. Гуре, Л. И., Редин, Л. В. (2004). Развитие творческих качеств студентов технического университета в процессе методической подготовки. Интеграция образования, 3 (36), 126-129.
11. De Bono, E. (1993). Serious Creativity: Using the Power of Lateral Thinking to Create New Ideas. HarperBusiness. 338 p.
12. Емчик, О. Г. (2015). Проблема творческого потенциала личности в научно-педагогическом наследии. Педагогические науки: теория, история, инновационные технологии, 5 (49), 116-125.
13. Кравчук, П. Ф. (1992). Формирование творческого потенциала личности в системе высшего образования. Автореферат докторской диссертации. М. 32 с.
14. Kurilo, O. (2020). Realization of the Creative Potential of Future Engineers-Teachers of the Food Branch as a Factor of Self-Creation in Professional Activity. In: Advances in Social Science, Education and Humanities Research, Vol. 516. Proceedings of the 3rd International Seminar on Education Research and Social Science (ISERSS-2020). Berdiansk, Ukraine.
15. Леонтьев, А. Н. (1977). Деятельность, сознание, личность. М. 304 с.
16. Львова, И. В. (2005). Психологические факторы развития личностной креативности. Кандидатская диссертация. Новосибирск. 203 с.
17. Моляко, В. О. (2006). Способности, креативность, талант: теория, методы, результаты исследований. Житомир: Рута. 320 с.
18. Неговска, К. И. (2011). Специфический аспект формирования специальности инженера-преподавателя в контексте подготовки преподавателей. Педагогические науки, 90, 130-133.

19. Николайенко, Л. И. (2016). Творческий потенциал личности как предмет зарубежных и отечественных исследований: теоретический анализ. Научный обзор, 1 (22), 1-6.
20. Попель, А. А. (2005). Психологические условия развития социальной креативности студентов в процессе профессиональной подготовки. Кандидатская диссертация. Н. Новгород. 217 с.
21. Посталюк, Н. Ю. (1989). Творческий стиль деятельности. Педагогический аспект. Казань. 204 с.
22. Пророк, Н. В. (2009). Самосовершенствование и самосозидание – основа профессионального развития личности. Проблемы современной психологии, выпуск 5, 367-379.
23. Роменец, В. А. (2001). Психология творчества. К.: Лыбидь. 288 с.
24. Рубинштейн, С. Л. Основы общей психологии. Доступно по адресу: http://yanko.lib.ru/books/psycho/rubin-shteyn=osnovu_obzhey_psc.pdf.
25. Серджук, Л. З., Яблонская, Т. М., Данилюк, И. В., Пенжкова, О. И., Володарская, Н. Д. (2015). Психологические и педагогические основы процесса самосозидания личности. Л. З. Серджук (ред.). К.: Педагогическая думка. 197 с.
26. Taylor, C. W. (1988). Various approaches and definitions of creativity. In: The Nature of Creativity (pp. 99-126). Cambridge: Cambridge University Press.
27. Яковлева, Е. Л. (1997). Психология развития творческого потенциала личности. М. 224 с.
28. 70711401 – Transport vositalari muhandisligi magistratura mutaxassisligi malaka talablari. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi. T.: 2024-yil.
29. 70711402 – Avtomobillar va avtomobil xo'jaligi magistratura mutaxassisligi malaka talablari. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi. T.: 2024-yil.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №2(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.